

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

---

5. postní neděle Strahov 2020

Před Izraelským parlamentem – Knessetem – stojí monumentální bronzový sedmiramenný svícen – menora, kterou vyrobil Benno Elkan mezi lety 1949 až 1956. Bylo to jeho poslední a největší dílo. Je plastickým památníkem dějinné identity Izraele a také jeho programem v obrazech. Spodní ramena nesou výrok proroka Zachariáše: „**Ani vojskem, ani silou, ale mým duchem – praví Hospodin zástupů.**“ (Zach 4,6) Na pravé straně, kde stojí slova o vojsku a síle, jsou zobrazeny scény boje a nasazení. Na druhé straně jsou obrazy znázorňující Božího Ducha, působícího v dějinách. Dohromady 29 obrazů, reliéfů; mezi nimi nemůže chybět Ezechielova vize o obživnutí suchých kostí, která je na knessetské menoře umístěna uprostřed, hned nad reliéfem varšavského povstání. 11. verš vize vysvětluje: „**Tyto suché kosti, to je celý Izraelský dům**“ (Ez 37,11), který „*ožije Božím duchem a pozná, že on je Hospodin*“. (srov. Ez 37,6) Rabínská tradice diskutuje o tom, jestli se v 37. kapitole proroka Ezechiela jedná o podobenství, nebo o skutečnost. Rabi Jehuda k tomu říkal: „*Bylo to skutečné podobenství.*“ Rabi Eliezer to vysvětloval takto: „*Mrtví, kteří skrze Ezechiela ožili, vystoupili do Izraelské země a zplodili syny a dcery...já jsem z dětí jejich dětí a toto jsou modlitební řemínky, které mi zanechal (skrze ně) můj pradědeček.*“

Jedná se u vzkříšení Lazara také o podobenství, o obraz, nebo jde o skutečnost? Je mrtvý Lazar obrazem pro Izrael v čase evangelisty Jana – zničený chrám, pohřbené naděje... Nebo jde dnes o nás? Ničené strachem, chodící mrtvé přízraky, mrtvé mluvou se zakrytými ústy, utíkající před druhým, distancované, ... Jde o sílu vojska či ducha?

Jde o život a smrt! Jde o skutečné podobenství a skutečné vzkříšení. Neboť ve zmrtvýchvstání se ukazuje věrnost Boží.

Jde o víru, která je vždy znovu a znovu napadána, že nemá důkazy, o víru, která je odkázána na sílu důvěry a svědectví lidí. Na modlitební řemínek pradědečka, na babiččin růženec...

Pomůže to vše mé víře, mému životu tady a teď?

To je podobná otázka, kterou klade Ježíš Martě v evangeliu: „**Věříš tomu?**“ Věříme skutečně, že nás v tom všem, co prožíváme, doprovází živý Kristus?

„**Lazare, pojd' ven!**“ Není to provokace, výzva, jestli jsem také já tváří v tvář smrti připraven dále doufat a hledat smysl života? Jestli mám odvalu k novému začátku, když myslím, že jsem na konci? Ježíšova slova Lazarovi „*pojd' ven*“ mě zasáhnou právě a vždy tehdy, když si myslím, že to už takto nejde, když bezprostředně cítím své hranice. Pojd' ven! Z izolace smutku, ze zatvrzelé uraženosti, z neústupné tvrdohlavosti, z pýchy, hořkosti, chtivosti...

Tzv. Zlatá legenda dává příběhu Marty a Lazara pokračování. Podle ní jsou sestry s Lazarem v důsledku vlny pronásledování křesťanů posazeny na neřízenou loď a ponechány osudu moře. Loď hnaná Božím duchem se dostane na jih Francie, kde kolem roku 48 přistane u Marseille.

Lazar se stane ve městě biskupem, Marie apoštolkou, kajčnicí a poustevnicí. O Martě je psáno, že spolu se svou služebnicí na sebe odvážně vezme nebezpečí cizí země a putuje podél Rhôny až do Tarasconu, který se tehdy jmenoval Nerluc. Zde tropila neplechu strašná příšera – ohromný drak – napůl zvíře, napůl ryba, dlouhý jako kůň, větší než vůl, se zuby jako meči a chráněný štíty. Tento ještěr ničil zemi a ohrožoval lidi. Mnoho statečných mužů mu padlo za oběť. Někteří zahynuli, jiní se dali na útěk. Lidé prosili o pomoc i Martu. Té se podařilo nestvůru zkrotit, přivázat na řemen a předvést obyvatelstvu. Jak? Zde se podání různí: jednou křížem z větviček a svěcenou vodou, podruhé lahodným zpěvem.

Drakobijectví bývá většinou mužská záležitost. Symbolizuje odvahu a přemožení zlého, toho, co nás ohrožuje na životě. Marta k obludě přistupuje jinak než muži i svatý Jiří. Bez koně, beze zbraní. Zde můžeme nechat zaznít opět proroka Zachariáše: „*ani vojskem, ani silou, ale mým duchem...*“. Boj lidskými zbraněmi ustupuje zbraním duchovním. Drak zde není zabit, ale zkrocen, předveden lidu a teprve jím nakonec přece jen usmrčen.

Zlatá legenda ukazuje Martu jako odvážnou ženu, připravenou postavit se zlému v jakékoliv formě s odvahou a bez násilí. Jejím vyznáním je důvěra v Krista. Proto drak nic nezmůže.

Tato legenda je pokračováním dnešního evangelia, zkonkretizováním Martiny víry, která uviděla to, čemu předem uvěřila. Kéž se to stane také nám! Amen.

Přímluvy:

S vírou v Ježíše Krista, který je náš život a naše vzkříšení, volejme:
PANE, OŽIVUJ SVŮJ LID.

- Vyveď nás z hrobu aktivizmu, že na všechno stačíme sami.
- Vyveď nás z hrobu nároků, kterými churavíme.
- Vyveď nás z hrobu snů, do kterých jsme se zahalili.
- Vyveď nás z hrobu egoizmu, který zužuje náš život.
- Vyveď nás z hrobu ulity, který nás ochromuje.
- Vyveď nás z hrobu předsudků, které nás ohraničují.
- Vyveď nás z hrobu resignace, abychom věřili životu.

Bože, náš Otče, Stvořiteli a Obnoviteli světa, všemohoucí a milosrdný,
Poslal jsi na svět svého Syna, abychom měli život.

Shlédni na své děti, které se v této obtížné, zmatené a zděšené době
v mnoha částech Evropy a světa na Tebe obrací
a hledají sílu, spásu a úlevu.

Osvobod' nás od nemoci a strachu,
uzdrav naše nemocné, utěš jejich rodiny,
dej moudrost našim vládcům,
sílu a odměnu našim lékařům, sestřám a dobrovolníkům,
věčný život zemřelým.

Neopust' nás v okamžiku posledního soudu,
ale osvobod' nás ode všech hříchů.

O toto prosíme Tebe,
který se Synem a Duchem Svatým žiješ a kraluješ na věky věků.
Amen.

Maria, matko uzdravení a naděje, oroduj za nás!"